

КУЛЬБІН Микола Іванович (Кульбин Николай Иванович; 20. 04(02. 05). 1868, С.-Петербург — 06. 03. 1917, Петроград, нині С.-Петербург) — російський живописець, графік, мистецтвознавець, лікар. Доктор медицини (1895). Дійс. стат. радник (1915). Військ. лікар, приват-доцент Військ.-мед. академії у С.-Петербурзі (від 1907). Лікар Генштабу рос. армії (1903–17). Системат. худож. освіти не отримав, мистецтвом захопився у 1900-х рр. Один з організаторів перших худож. об'єднань та виставок нового мистецтва Росії, зокрема «Сучасні течії в мистецтві» (1908), «Імпресіоністи» (1909; обидві — С.-Петербург), «Осін. салон» (Париж, 1913), «Інтернац. виставка футуризму» (Рим), «Салон незалежних» (Париж; обидві — 1914).

Оприлюднив у київ. ж. «Музи» рецензію на виставку «Кільце» (Київ, 1914). Автор теор. дослідж., присвяч. авангарду, есе «Свободное творчество» (1909), «Свободная музыка» (1910); низки статей з питань новіт. мистецтва, напр. ст. «Время и нагота в искусстве» // «Нагота на сцене» (1911; усі — С.-Петербург). Заснував 1908 худож.-психол. групу «Трикутник». Читав публічні лекції «Современные течения в искусстве» (1908) та «Свободное искусство как основа жизни» (1909). Співорганізатор 1910 «Інтим. театру». Видав альманах «Студия импрессионистов» (С.-Петербург, 1910). Співзасн. та автор ескіза завіси артист. кабаре «Бродячая собака» (1911). На Всерос. з'їзді художників 1911 у С.-Петербурзі виступив із доповідями «Новые течения в искусстве», «Гармония, диссонанс и тесные сочетания в духовном искусстве». Займався живописом, рисунком, літографією, ілюстрував футурист. книги. К. був предтечею футуризму, хоч його живопис розвивався у традиціях імпресіонізму та фовізму; звертався до рос. іконопису, примітиву. Виконав серію абстракт. колажів (1913–14), портрети футуристів В. Хлебнікова, Д. Бурлюка та ін.; композицію «Богоматір із Путивля». Учасник худож. виставок від 1908. Персон. — у С.-Петербурзі (1912, посмертні — 1918, 2008). Окремі роботи зберігаються у Музеї петербур. авангарду.

Рекомендована література

1. Калаушин Б. М. Н. Кульбин. С.-Петербург, 1994. Кн. 1;
2. 1995. Кн. 2.

[Д. О. Горбачов](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кульбін Микола Іванович / Д. О. Горбачов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51429>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).